

Aan college van Burgemeester en wethouders
Gemeente Almere.

Betreft Advies Adviesraad Sociaal Domein ten aanzien van Regiovisie Jeugd
Datum 11 augustus 2021

Geacht College,

Op 6 juli ontving de ASD uw adviesaanvraag aangaande de Regiovisie Jeugd. In uw aanvraag geeft u aan dat het de eerste keer is dat een regionaal beleidsstuk op deze wijze door de zes gemeenteraden is beoordeeld en ook door de afzonderlijke adviesraden van advies wordt voorzien.

De ASD merkt op dat het een goed initiatief is van de zes gemeenten om - vooruitlopend op de aanpassing van de Jeugdwet die nu bij de Raad van Staten ligt - met een Regiovisie Jeugd te komen, waarbij de gevraagde samenwerking binnen de regio als opdracht opgenomen is. De ASD geeft graag haar advies, waarbij er verbazing is dat er voor deze regionale visie toch aan alle adviesraden apart advies wordt gevraagd. **Het advies is om alle adviezen te bundelen tot één, om te komen tot een visie die voor alle gemeenten dezelfde uitgangspunten en werkwijze heeft.** De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de gemeenten. Hieronder gaat de ASD verder in op haar reactie op de Regiovisie Jeugd.

De belangrijkste constatering is in de ogen van de ASD dat dit geen visie is, maar een beheersambitie. **Een visie zou zijn dat er een beeld geschetst wordt van de ideale situatie, beredeneerd vanuit het kind/ het gezin en het omringende netwerk.** Een visie/ ambitie met '0 uithuisplaatsingen' is wenselijk noch realistisch. Hierdoor lijkt het eerder een utopisch bestuurlijk stuk met een financiële lading, dan een visie vanuit wat er nodig is voor goede Jeugdzorg. Ook hier geldt weer het eerste principe van het ook door college en raad omarmde Kwaliteitsmanifest: staat het Almeerse kind centraal?

De visie volgens de ASD is tweeledig: Gezond en veilig opgroeien van ieder kind in een kansrijke omgeving, en het versterken van de ouders in hun opvoedingstaak. De gezamenlijk **ambitie** van gemeenten zou moeten zijn het ontwikkelen en opbouwen van een regionaal zorglandschap voor jeugdzorg. Deze wordt neergelegd in de regiovisie.

Daarom adviseert de ASD een nieuwe opbouw van het document, geredeneerd vanuit het kind en de directe omgeving. Daarna wordt op alle punten uitgebreid ingegaan.

'Inhoudsopgave'

1. Wat heeft het kind nodig? Zet het gezin en het netwerk centraal en bouw zo, van onderaf, het zorglandschap op.

Postadres: Adviesraad Sociaal Domein Almere, t.a.v. Saskia Schurman, Hawaïweg 25, 1339 NW Almere

telefoonnummer 06-46270001

2. Kijk naar de opbouw van de keten. Begin met de gewone, vanzelfsprekende basis die goed op orde moet zijn, daaraan gekoppeld de preventie, daarna toegang, analyse en plan; en zorg dat alles goed op elkaar aansluit
3. Regel lokaal wat lokaal kan (uitgangspunten: zorg dat alle gemeentes vanuit de leidende principes zoals uitgewerkt op pagina 1 van de Regiovisie, handelen)
4. Formuleer een regiovisie en hoe elke gemeente daarbij aansluit (hou rekening met unieke kenmerken als bevolkingsopbouw, zorgstructuur etc)
5. Bouw evaluatiemomenten in. Nu staat er regelmatig 'het werkt niet', maar wat niet werkt en waarom niet is niet duidelijk.

Ad 1. De ASD ziet graag dat het (Almeerse) kind centraal staat. **Kijk naar wat het gezin nodig heeft, bedenk hoe je dat gaat bieden en zorg voor 1 plan en 1 contactpersoon, zodat ook bij multi-probleemgezinnen duidelijk is wie het aanspreekpunt is voor zowel het gezin als de hulpverleners.** Een contactpersoon is iemand die langer tijd beschikbaar is voor het kind /gezin, ook bij en na de afbouw van de hulp. Daarnaast wil de ASD extra benadrukken, zoals in de notitie aangegeven, dat het kind/ gezin de regie heeft. Dit alles zal waarschijnlijk op termijn leiden tot minder bedden en minder uithuisplaatsingen, maar dat staat dus niet meer voorop.

Ad 2. Aan preventie wordt nu 1 alinea gewijd, terwijl hiermee al heel veel winst te behalen valt. Het lijkt erop dat preventie op een kleinschalige en laagdrempelige manier, zoals in scholen, goed geregeld is, maar dat het verkeerd gaat zodra dit wordt opgeschaald en professionals in beeld komen. **De ASD adviseert om uit te zoeken hoe preventie beter kan, als tweede stap in de keten.** De eerste stap is natuurlijk dat de basis, huisvesting en financiën, op orde zijn.

Preventie heeft ook te maken met goede toegang: daar kan er al aandacht voor zijn door tips en adviezen, waardoor ouders sterker worden in opvoeding. **Zorg voor een zorgvuldige analyse** (door een HBO-professional) **en stel het plan op samen met het gezin** (start met samenwerken met het gezin en hun sociaal netwerk, in plaats van met aanbieders). Redeneer vanuit hún behoeften. Daarnaast adviseert de ASD om te zorgen dat de aanbieders duidelijk hebben wat van ze verwacht wordt en dat er een **effectmeting** (evaluatie door de cliënt) komt in plaats van een financiële verantwoording. Ook adviseert de ASD om na te denken over bijvoorbeeld een **standaard zorgplan**.

Ad 3. De ASD is van mening dat **alle gemeentes moeten zorgen voor een goede toegang, een goede analyse en een goed plan** – eenduidigheid staat voorop, maar het hoeft niet overal op dezelfde manier. De lokale verschillen zijn groot en **het lokale deel van de visie moet passen bij de gemeente**. De ASD adviseert om hierbij ook de beheersbaarheid mee te nemen: als je wilt weten wat een uitvoerder met het geld gedaan heeft, waar vraag je dan naar? Waar stuur je op? Dit moet je lokaal al regelen, omdat anders regionale afstemming niet haalbaar is.

Ad 4. Daarna is het van belang om te kijken naar **wat er regionaal moet worden geregeld en hoe de afzonderlijke gemeentes daar aansluiting bij vinden**. De ASD waarschuwt voor het bestuurlijk gat dat kan vallen als er geen goede mandaatregeling is getroffen en adviseert om te zorgen dat duidelijk is **welke wethouder en/ of raad verantwoordelijk is en welk mandaat hij/ zij heeft**. Daarnaast adviseert de ASD om ook vanuit de uitvoering iemand aan te wijzen met mandaat en doorzettingskracht, voor de hele

regio. Er zijn veel partijen bij een regiovisie betrokken en dan ligt het voor de hand om vooral veel met de vinger naar elkaar te wijzen.

Ad 5. Tot slot adviseert de ASD om **regelmatig te evalueren en de uitvoering aan te passen op het geleerde.** Het in het document genoemde actieleren is een mooi voorbeeld hiervan. Wel adviseert de ASD dit te formaliseren, door **vast te leggen wat werkt en wat niet, waar dat aan ligt, hoe het beter of anders kan en dus waar de belangrijkste investeringen moeten komen.** Betrek ook de jeugdigen in de evaluatie.

Als laatste wil de ASD graag een observatie mee geven; het zorgsysteem is volgens de ASD wankel. Er zijn te weinig jeugdhulpverleners, en zelfs te weinig mensen en middelen om deze visie uit te voeren. De hoge werkdruk leidt ertoe dat aanbieders/ hulpverleners complexe probleemgezinnen 'doorschuiven' naar andere partijen en langer blijven hangen bij makkelijke of 'afgeronde' gezinnen, om weer even op adem te komen. Ook zijn er veel te veel aanbieders die allemaal de 'makkelijke' gevallen willen. **De ASD adviseert om het aantal aanbieders drastisch terug te brengen en te zorgen dat zij voldoende gekwalificeerd personeel hebben en elk een breed scala aan zorg kunnen bieden,** zonder hierbij enkel onderaannemers in te zetten. Organiseer de zorg en de hulpverlening zo goed ,dat alleen in uiterste gevallen uithuisplaatsing nodig is.

Mocht u naar aanleiding van dit advies nog vragen hebben, dan is de ASD altijd bereid dit advies verder toe te komen lichten.

Met vriendelijke groet,
Klaas Jongejan, voorzitter

Postadres: Adviesraad Sociaal Domein Almere, t.a.v. Saskia Schurman, Hawaiweg 25, 1339 NW Almere

telefoonnummer 06-46270001